

This is an electronic reprint of the original article. This reprint may differ from the original in pagination and typographic detail.

Nyman skriver med nerv och svart humor

Möller-Sibeliuss, Anna

Published in:
Vasabladet

Published: 24/08/2023

Document Version
Accepted author manuscript

Document License
Publisher rights policy

[Link to publication](#)

Please cite the original version:

Möller-Sibeliuss, A. (2023). Nyman skriver med nerv och svart humor. *Vasabladet*. <https://urn.fi/URN:NBN:fi-fe202401122490>

General rights

Copyright and moral rights for the publications made accessible in the public portal are retained by the authors and/or other copyright owners and it is a condition of accessing publications that users recognise and abide by the legal requirements associated with these rights.

Take down policy

If you believe that this document breaches copyright please contact us providing details, and we will remove access to the work immediately and investigate your claim.

Autofiktion med attityd

Tvivelaktiga älgskötare som kallas djurplågarare i kommentarfältet på Youtube, barn som letar Pokémon, familjens böcker och skor som säljs på huutokaupat.com, semesterfirare i skärgården som får bajstunnorna att svämma över... I Sara Nymans debutsamling "Viltvård" finns brottstycken av liv och verksamhet – vilset och längtande, groteskt och ömt, tragiskt och trivialt.

Navet i samlingen är ett kvinnligt jag under fyrtio, med delad vårdnad om barnen, författarambitioner och relationstrassel. Det är ett diktjag med autofiktiva element. Omslagets tecknade porträtt liknar författaren, bokens inledande mejl är undertecknat "Mvh Sara Nyman", den avslutande dikten handlar om en författarfotografering och på bokfliken ser man författaren fotad i den Bon Jovi-t-shirt och pose som planerats i dikten.

Det är fråga om en autofiktiv lek på flera sätt, men om det bara hade blivit ett textuellt spel med självbiografisk rekvisita skulle alltsammans vara mindre intressant. Jag upplever att diktsamlingen faktiskt fungerar så som jaget själv konstaterar (må vara ironiskt) apropå en författare som liknar Karl Ove Knausgård: "Allt du skriver känns så sant."

Att texten känns sann har kanske att göra med en omedelbarhet i tonen, med det igenkännbart mänskliga i alla absurditeter och överdrifter, med sårbarheten i begär och kärlek, med känslan av utbytbarhet, med uppgivenheten som ligger nära cynism men ändå inte riktigt landar där, med en desperation som skyls över med lager av attityd.

Och kanske har det att göra med kampen att hålla sig samman även om allting flyter. Att orientera sig nödortfött i tillvaron och hålla till godo med någorlunda fungerande praktiska anvisningar i appar och skyltar eller tveksamt tillämpbara moderna filosofiska teorier. Och vill man bort från en ö och egna metoder inte förslår, så kan man alltid överlämna saken åt landhöjningen och övergödningen.

Det finns något bevekande i diktjagets svarta humor och vilsna hemmastaddhet i en rörig kultur som erbjuder teveserier, båt kryssningar, Tinder, hitlåtar, alkohol och konsumtion som copingstrategier. Själv står diktjaget bakom disken och säljer kex i olika smaker till kunder och reflekterar över sockrets och fettets väg till magarna och näringens kärleksakt med kroppar. Och över alla (manliga) kroppar som vill eller inte vill ligga med kroppen bakom disken men nöjer sig med kaffe som substitut – frågan uppstår i vilket fall "då en man möter en kvinna".

Hon anlägger ett fräckt kroppsligt perspektiv även på viltvården. På radion sägs det att älgstammen har minskat och att jaktkvoten anpassats för att främja genetisk variation och författaren kontrar:

"en frisk stam / så länge kuken den står // för framtida biologisk mångfald / fauna / naturfotografer / jägare // kollektiva potensdrömmar"

Sexualiteten är hela tiden pockande nära i Nymans text. Sex, kroppsliga utsöndringar och alkohol har hört till de manliga poeternas domäner men hon skriver minst lika drivet och opolerat om motivkretsen som de. Om detta är ett uttryck för jämställdhet så är den uppnådd och väl integrerad.

I denna diktvärld faller också cheferna med spända muskler till sist från klättringsväggen i bouldering-utmaningen på personalfesten. Det känns inte som underhuggarens skadeglädje utan mera som ett

noterande av tingens både godtyckliga och bestämda ordning i kampen för överlevnad – ”Survival of the Fittest” är diktens rubrik.

Kontentan av det hela är kanske ungefär: faller gör vi alla hur som helst, på olika sätt och förr eller senare. Och alla sitter vi fast i upprepningar. Så vad kan man göra? Enligt Nymans summering av praktisk existentialism kan man välja nödvändigheten:

”då historien upprepar sig / vill jag välja // det fria / fallet”

Men det är inte i enskilda citat utan i diktsamlingens helhetsverkan, i dess nerv och frammanade värld, som Nyman bäst kommer till sin rätt, i gestaltningen av vår tid filtrerad genom löjets och delaktighetens lins.

Anna Möller-Sibeli